Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0134

Erakondade laialisaatmine ja opositsiooni mahasurumine Malis

Euroopa Parlamendi 19. juuni 2025. aasta resolutsioon erakondade laialisaatmise ja opositsiooni mahasurumise kohta Malis (2025/2754(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse kodukorra artikli 150 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 4,

A. arvestades, et sõjavägi on Malit valitsenud alates 2020. aasta riigipöördest, kui kindral Assimi Goïta nimetati üleminekuperioodi presidendiks, ning korduvalt lubatud valimisi ei ole toimunud;

B. arvestades, et 13. mail 2025 saatsid sõjaväevõimud laiali erakonnad ja poliitilised organisatsioonid ning tühistasid poliitilise osalemise kaitse seadused, mis tekitas riigis meeleavaldusi ja põhjustas rahvusvahelist muret autoritaarse võimu tugevdamise ning opositsiooni ja meeleavaldajate represseerimise ja kriminaliseerimise pärast;

C. arvestades, et kadunuks jääma sundimistele, mis on aset leidnud alates vähemalt 2021. aastast, on nüüd lisandunud opositsiooniliikmete inimröövid ja vahistamised ning sõjaväehunta on intensiivistanud poliitilise opositsiooni ja kodanikuvabaduste mahasurumist;

D. arvestades, et 11. juunil 2025 võttis Mali ministrite nõukogu vastu seaduseelnõu, millega antakse luba nimetada üleminekuperioodi president ilma valimisteta ametisse viieaastaseks ametiajaks, mida võib pikendada;

E. arvestades, et EL jätkab Malis kodanikuühiskonna toetamist ja humanitaarabi andmist;

F. arvestades, et Al Qaedaga seotud islamistlikud terrorirühmitused on tapnud tsiviilisikuid, sealhulgas kristlasi ja teisi usuvähemusi;

G. arvestades, et EL ja mitu liikmesriiki on Mali endiste ametivõimude

palvel lähetanud sõdureid, kes on võitluses džihadismi vastu kaotanud elu, sealhulgas on hukkunud 58 Prantsusmaa sõdurit, kaks Madalmaade sõdurit ning üks Portugali sõdur;

H. arvestades, et Malit mõjutab negatiivselt Venemaa desinformatsioon;

1. väljendab sügavat muret äreva poliitilise ja julgeolekuolukorra pärast Malis; mõistab teravalt hukka erakondade ja poliitiliste organisatsioonide laialisaatmise ning opositsiooni mahasurumise;

2. kritiseerib Mali ametivõimude intensiivistunud tegevust, mis õõnestab demokraatiat, inimõigusi, väljendus- ja ühinemisvabadust ning rahumeelse kogunemise vabadust;

3. nõuab tungivalt, et Mali ametivõimud austaksid rahvusvahelist inimõigustealast õigust ning Mali allkirjastatud kohustusi poliitiliste ja kodanikuõiguste valdkonnas;

4. tuletab meelde, et üleminekuperioodi president andis 2024. aasta novembris oma kabinetile korralduse luua tingimused läbipaistvateks ja rahumeelseteks valimisteks nii kiiresti kui võimalik;

5. nõuab tungivalt, et ametivõimud vabastaksid viivitamata poliitilistel põhjustel vahistatud või röövitud isikud, lõpetaksid püsivalt repressioonid ja hirmutamise, tagaksid opositsiooniliikmete, aktivistide ja kodanikuühiskonna osalejate turvalisuse ning kindlustaksid Malis rahu ja stabiilsuse;

6. märgib kahetsusega, et Mali kannatab endiselt vägivalla ja islamiterrorismi all; tuletab meelde, et Venemaa toetatud palgasõdurid ei ole suutnud stabiilsust saavutada; nõuab, et tagataks vastutusele võtmine õiguste rikkumise ja kuritarvitamise eest, sealhulgas Wagneri grupi / Aafrika korpuse poolt Mali rahva vastu toime pandud sõjakuritegude eest;

7. soovib, et EL, ELi eriesindaja Saheli piirkonnas, ECOWAS ja Aafrika Liit teeksid tihedamat koostööd Mali stabiilsuse ja inimõiguste edendamiseks;

8. väljendab tõsist muret kasvavate ebaseaduslike rändevoogude pärast Malist Euroopasse, mida võimendavad üha suurem ebakindlus, poliitiline ebastabiilsus ja majanduslik stagnatsioon; kutsub Mali ametivõime üles võtma täielikku vastutust kontrollimatu riigist lahkumise ärahoidmise eest ning nõuab tungivalt, et EL tugevdaks tagasisaatmispoliitikat ja rändekontrolli alast koostööd Mali ja transiidiriikidega;

9. rõhutab, et EL toetab selgelt mitmeparteilise demokraatia taastamist, abi andmist kodanikuühiskonnale ja demokraatlikele osalejatele ning peab vajalikuks tagada, et inimõigused oleks ELi toetuse esmatähtis prioriteet Saheli piirkonna uuendatud lähenemisviisi raames;

10. palub, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning liikmesriigid tõstataksid Mali ametivõimudega pakilise vajaduse taastada demokraatlik kord ja kaitsta inimõigusi;

11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Mali üleminekuperioodi presidendile, Mali rahvuskogule, Aafrika Liidule ja ECOWASile.